

Stanovisko SOVAK ČR k přítomnosti mikroplastů v potravinách

7. 9. 2017

SOVAK ČR dlouhodobě sleduje vývoj v oblasti identifikace přítomnosti nových znečišťujících látek (tzv. *emerging pollutants*) v potravinách a spolupracuje na přípravě legislativního rámce a regulace jak v přímo v ČR ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem a Ministerstvem zdraví, tak i v EU prostřednictvím aktivního členství v celoevropské asociaci EurEau a spolupráce s Evropským parlamentem a Evropskou komisí.

Jak už bylo opakovaně uváděno (např. Stanovisko k poplašné zprávě o pesticidech dostupné [zde](#)), aktuálně publikované studie často reagují na výstupy jednorázových testů, prováděných s využitím nových identifikačních metod. Ty umožňují stanovit doposud nestanovované látky a často v hranicích o několik řádů nižších, než bylo dosud běžné. Přítomnost „nových“ látek v potravinách, mezi které patří i pitná voda, se tak stává senzací bez kontextu toho, že se jedná o problematiku dlouhodobou a s probíhající či proběhlou identifikací případných zdravotních rizik expozice látek vůči lidskému zdraví. Zde je možno ubezpečit, že zmiňované možné efekty nejsou v současné době ani prokázány, ani relevantní a pitná voda je z toho důvodu naprosto bezpečná.

Zde je ale třeba uvést, že EU se věnuje nástrojům regulace vzniku a uvolňování mikroplastů do životního prostředí již několik let a posledním krokem je vydání strategie v oblasti mikroplastů v lednu letošního roku ([materiál](#)). Přestože neexistují věrohodné studie, prokazující rizika konkrétní hladinové expozice těchto látek, EU s přihlédnutím k principu předběžné opatrnosti (dle článku 191 smlouvy o fungování EU) a díky podnětům vodohospodářské asociace EurEau akcentuje několik směrů omezování vzniku a uvolňování mikroplastů. Sem patří zejména snižování používání plastových obalů (mimo jiné na balené nápoje), omezení splachování zdrojových látek do kanalizace (stanovisko SOVAK ČR k tzv. non-flushables dostupné [zde](#)) a zejména omezení využívání mikroplastů či jejich zdrojů v přípravcích zejména hygienické péče.

Vlastní úprava podmínek omezování vzniku mikroplastů ze strany EU již má konkrétní dopady, přímo podpořené vodohospodáři a zejména pracovní skupinou poslanců Evropského parlamentu MEP WATER Group, kde je aktivní právě EurEau (<http://mepwatergroup.eu/>). Mezi první reálné opatření patří například zákaz bezplatného výdeje jednorázových plastových sáčků či podpora vývoje a využití biodegradabilních plastů (ty je mimo jiné možno vyrábět i z čištěných odpadních vod ([materiál](#))). V přípravě je i nastavení povinnosti sledovat a deklarovat obsah mikroplastů v jednotlivých výrobcích, uváděných na trh EU a eliminovat využívání mikroplastů právě v přípravcích osobní hygienické péče či konečně nástroje pro omezení přenosu plastů z odpadů zpět do životního prostředí.

Z výše uvedeného je možné uzavřít, že vodohospodáři oblast mikroplastů velmi pečlivě sledují a podporují všechna opatření, vedoucí ke snížení expozice celého potravinového řetězce těmto látkám.

SOVAK ČR je spolkem sdružujícím právnické a fyzické osoby, činné v oboru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu a sdružuje subjekty, jejichž hlavním předmětem činnosti je zajišťování zásobování vodou nebo odvádění a čištění či jiné zneškodňování odpadních vod, a to jak z hlediska provozování a spravování, tak z hlediska vlastnictví, rozvoje a výstavby. V současné době má SOVAK ČR 111 řádných členů a 124 členů přidružených. Řádní členové SOVAK ČR v České republice zásobují kvalitní pitnou vodou přes 9 mil. obyvatel, odvádějí odpadní vody pro téměř 8 mil. obyvatel a přes 98 % těchto odpadních vod čistí.

Ing. Oldřich Vlasák
ředitel SOVAK ČR

Za technickou správnost odpovídá: Ing. Ondřej Beneš, Ing. Radka Hušková, Ing. Filip Wanner, MUDr. František Kožíšek